

cyj polskich. Dnia 12. września z. r. na obchód pamięci odsieczy Wiednia przez króla Jana Sobieskiego, zaproszono go z kazaniem do największego miasta w Ameryce, gdzie jest kilkanaście tysięcy Polaków, do Nowego Jorku. Mówę jego z uznaniem powtórzyły gazety amerykańskie a radocy z zapamiętaniem go przyjmowali. Ks. Ch. nie leni się nigdzie, gdzie tylko jest zawieszany, i w najbliższych stronach Ameryki do swoich rodaków z utratą sił i zdrowia udaje się w te miejsca, zostawiając po sobie najmiłsze wspomnienia, miłość o ludu i pomnik w pamięci na zawsze. Już od trzech przeszło miesięcy bawi na misji w Wisconsin, zaopatrując potrzebę duchowne nie tylko Polaków, ale Czechów, Niemców i Irlandczyków, gdyż nieważąc zaniechanie polskie i angielskie. Wszyscy z uwielbieniem wyrażają się o tym zacnym kapłanie, a liczne zaproszenia na misję od różnych biskupów amerykańskich najlepiej o tem świadczą. Jeszcze nie ukończył misji w Wisconsin, a zawieszany jest, o ile nam wiadomo, do Duluth, Minnesota, Texasu, Michigan itd. Nie szuka dla siebie wygod, wśród zimna i śniegu udaje się pieszo nieraz do osad polskich, sypia w najłagodniejszych chatkach a kontentuje się jakakolwiek strawą.

Część przeto dla ciebie Galicjo, kraju polski, część ci na zawsze, że wydasz takich kłapanów, którzy są chlubą dla rodaków i pociechą na obcej ziemi. Wszędzie oni utrzymują zwyczaj polski, jak np. święcenie wigilii Bożego Narodzenia; święta te, w Ameryce przeniesione a obchodzone w Polsce, święca Polacy uroczyste. Obchodziliśmy także różne uroczystości pamiętek narodowych, jak powstania listopadowego i 1863. r., a zawsze nasz pasterz wygłasza piękne i do głębi wzruszające kazania.

Przykre to stosunki dla Polaków, bo Polacy podejmują najcięższe prace po miastach, a w ziemie najczęściej nie mają zatrudnienia; co w lecie zarobią, to w zimie wydać muszą. Bardzo wielu Polaków z latami przemienia się w Amerykanów, wstydzą się mowy ojczystej i wycieczają polskimi, mówią tylko po angielsku, zmieniają zupełnie swoje nazwiska, a dzieci po miastach bardzo wielu polskich rodzin wcale po polsku mówić nie umieją. Nasłuchują często zwyczaj amerykański, po dużych miastach nawet ci, którzy w Europie byli parobkami, w Ameryce zmieniają się w młodych paniców, gardzą kocięciami i kapitanami, a nawet zaślubiają się wobec sędziów cywilnie.

Niegdą między Polakami największa, za ledwie ich kilkudziesięciu obok siebie mieszka, a kłóca się i po sądach wólcza i hańbią naród polski wobec innych narodów. Wielu trochę uczonych a wydalonych okolicznościami z kraju w Ameryce szukają chleba z krzywdą rodaków, bo są agentami, tłumaczami i notariuszami publicznymi, co więc z biednego i niedoświadczonego Polaka nie wykipi Amerykanin, to wykipi agent Polak. Niema w Ameryce głód, można wiele zarobić, ale wydatki są większe jak w Europie, bo ubranie kosztuje bardzo wiele. Najlepiej Polacy wychodzą, którzy kupują ziemię po wsiach i chcą pracować, bo tem pracą opłaca, gdyż podatki bardzo małe.

Galicjanie w Ameryce są wzorowi, pracowici a oszczędność posunięta do skąpstwa; oni to są najwzrostowi katolicy i najbogobojni między sobą. W Brazylii, Texasie i w innych częściach Galicjanie są wzorem pracy. Tęskno nam jednak wszystkim za krajem i pewno niejednemu zamieniałyby mięso amerykańskie za pieczone ziemniaki w kraju rodzinnym.

Przesyłamy braterskie pozdrowienie wszystkim braciom rodakom!

Kontrakty kijowskie.

Korzystając z pobytu mego w Kijowie, pisze korespondent *Kraju*, śpiesząc przestać wam wiadomości, zebranych z tegorocznych kontraktów kijowskich. Wszystkie pisma miejscowe powtarzają chorem, że świetne czasy kontraktów minęły, a ich znaczenie corocznie maleje. Ciekawe szczegóły, jakie przytacza *Zaria* ze znanego statystycznego dzieła Fundukleja, a odnoszące się do 30 i 40 r. bieżącego stulecia, dają nam pojęcie, jak wielkie w owe czasy miały znaczenie kontrakty dla całej południowej Moskwy, nie mówiąc już o tem, ile z nich pożytku wyciągało samo miasto, gdy przyjmowało w swych murach po kilka tysięcy przyjezdnych. Wtedy każdy pan większy jechał w kilkasie koni z licznym poczem sług, kozaków i kuchni, dziś szlachcic, dzięki kolejom, ma ułatwiony zbyt swoich produktów, a popychając gospodarstwo, najczęściej na kredyt zaciągnięta pożyczka, musi wcale nie spieniężać na miejscu owoce swej pracy rolniczej. Toż samo stosuje się i do kupców, którzy swój towar mogą z łatwością sprzedać u siebie za pośrednictwem licznych agentów i komiwojażerów. — Dzięki temu, a jeszcze bardziej nieurodzajom tegorocznym, złym widokom na przyszłość, niższej cenie pszenicy, obecny zjazd naszej szlachty i przemysłowców był nader mały, mieszkań w prywatnych domach i po hotelach zostało wiele niezajętych, a wszędzie narzekania dawały się słyszeć na niskie ceny, zastój w handlu i brak gotówki. Za przykładem lat przeszłych, na czas kontraktów przybyli też i przedstawiciele rozmaitych firm handlowych i przemysłowych, przeważnie polskich, w celu zawiązania tutaj stosunków, lecz zdaje się, że mało z nich może pochwalic się osiągnięciem powodzeniem. Nie lepiej powiodło się i bałaganom, rozbitym na Padole, w głównym siedlisku jarmarku. Było ich w tym roku więcej, niż zwykle, lecz kupcy miejscowi, co się tu przeważnie poprzestawali, zarówno jak i tradycyjni kramy w domu kontraktowym nie świętne robią interesu. Podobno mają nawet prosić o przedłużenie terminu, by choć w części nagrodzić sobie poniesione straty.

Do spraw, jakie były rozpatrywane na posiedzeniu towarzystwa rolniczego w czasie zjazdu kontraktowego w Towarzystwie rolniczym kijowskim, trzeba zaliczyć zmianę organu drukującego się protokoły posiedzeń i sprawy, mające związek z jego interesami. Uchwalono, aby ze zmianą dotychczasowego tytułu *Trudy*, na *Zarząd zemedielca*, organ towarzystwa uprzęstąpić dla szerszej publiczności; aby redaktor pobierał rocznej płacy 600 rs. i aby w nim drukowały się prace członków Towarzystwa. Na zebraniu tejsze korporacji, członek hr. Czacki postawił wniosek, aby zamiast projektowanego przedtem assekurowania była w moskiewskim towarzystwie, które rzadko jest w stanie wynagradzać z powodu ogromnej liczby rozlicznych epidemii (tak np. wiadomo, że w jednej gubernii kijowskiej w roku przeszłym zginęło przeszło 40.000 sztuk bydła) wyjednano u rządu obowiązkową assekurację, z otwarciem towarzystwa wzajemnej assekuracji. Tymczasem zaś

radził projektodawca, aby otrzymawszy na to pozwolenie rządowe, wybrać z pomiędzy obywateli kuratorów, którzyby dla polepszenia stanu sanitarnego, śledzili za hodowlą i utrzymaniem bydła w powierzonym sobie okręgu. Na wniosek też hr. Czackiego, za niezmordowaną i bezinteresowną pracę około rozwoju towarzysztwa, postanowiono jednogłośnie, bez balotowania, wybrać na rok następnym znowu dawnego prezesa, księcia Repnina.

Jakkolwiek kontrakty tegoroczne mało wpłynęły na ożywienie ruchu handlowego i towarzyskiego w samym mieście, jednak życie kipi w niem dziś silniej, niż zwykle. Nie mówiąc już o tem, jak wyglądał Kijów lat temu kilkanaście, obecnie i ten nawet, co go nie widział lat kilka, zdziwi się zapewne, do jakiego stopnia zmieniła się fizjonomia miasta: zwiększa się ono, rozszerza, ulice wciąż nowe powstają, a domy nowo pobudowane uderzają swoją okazałością i rozmiarami. Kijów, jeszcze przed kilkoma laty miasto patriarchalne ze wschodnim charakterem, dziś staje się europejskim i kosmopolitycznym w całym znaczeniu tego wyrazu. Ten wzrost Kijowa, a przytem zwiększające się zapotrzebowanie ludzi uzdolnionych, spowodowało tu nie mało amnestowanych wychodźców naszych z Syberji. Jednakże, połączenie wielu z nich jest obecnie rozpaczliwe. Ściągawszy i spieniężwszy, co się dało, niejednemu wrócił z Syberji do kraju, szukając nie lotosów wśród społeczeństwa, ale tylko jakiegokolwiek pracy i zarobku, niechęć być nikomu ciężarem.

Tymczasem większość zawiódła się; zapomnieli widocznie, że bez stosunków, protekcji i zasobów pieniężnych u nas, nawet przy braku wielkim ludzi uczciwych i uzdolnionych, o pracę trudniej niż gdzieindziej. Podobno kilku z nich, nie niewyszakawszy, musieli wrócić znowu do swej nowo przybranej ojczyzny — Syberji. Przed niedawnym czasem, zdaje się *Biesiada Literacka* rzuciła myśl zajęcia się składkami, aby ułatwić powrót niejednemu zestawionemu. Dziś niemało też z nich już wróciło. Otóż obowiązkiem naszym powinno być wynaleźć dla nich choć jaką taką pracę, zapewniającą znośne utrzymanie i nieszczypliwy i złamany smutnem przyścisiami ludziami, których lat tyle karmita Syberia i żęgała za współzyciem. Wstyd przecież, aby mieli oni znaleźć śmierć głodową wśród społeczeństwa szlacheckiego naszej prowincji, nie tak może dziś już egoistycznego i obojętnego na cudzą biedę i potrzebę, bo samo przeżyło niejedną gorzką chwilę, lecz grzeszącego apatją i brakiem wszelkiej inicjatywy.

Podróźny, chwilowo goszczący w Kijowie, mimowolnie zadaje sobie pytanie, czy tak nagły wzrost miasta i podwojenie się w niem ludności jest naturalnym następstwem jego dobrobytu lub przynajmniej kraju, którego jest obornikiem; czy też jest wytworem sztucznym, podtrzymywanym jakimiś chwilowemi sprzyjającymi mu okolicznościami. Nie podlega kwestji, że Kijów, nie będąc żadnym ważnym punktem handlowym, przemysłowym lub fabrycznym, głównie zawdzięcza swój zadziwiający wzrost w ostatnich czasach rozwojowi w nim prawie wszystkich naukowych zakładów prowincji, dokąd z kilku gubernij przyległych przybywają rodzice i dzieci, i nie mniejszy wpływ przypisujemy upadkowi ziemianstwa czyli mówiąc innymi słowami profesji rolniczej. Właściciele ziemi po większej części sami nie prowadzą gospodarstwa, po wysokiej cenie wydzierżawiają swe wioski pojedynczym dzierżawcom, a częściej w obecnym czasie włościanom, sami zaś przenosząc się do Kijowa, i tam żyją z dochodów. Drobokwieczni, wzbogaceni kosztem dzierżawców, wstępują również w ich ślady, porzucają wieś, nabywają domy w mieście i tam się osiedlają, zajęci handlem lub spekulacjami cukrowemi. Kijów więc przez swe położenie centralne, ześrodkowując w sobie szkoły, ściągając w swe mury mieszkańców zamożniejszych nie tylko już z 3 gubernij południowo-zachodnich, ale również z przyległych doń gubernij połtańskiej, czernihowskiej, kurskiej a nawet chersońskiej. W ten sposób Kijów wzbogaca się i wzrasta, dzięki sąsiadnym guberniom. Jeżeli Charków, posunięty dalej na wschód, nazwiemy stolicą Małorosji, to nie powiemy dziś tego o posuniętym dalej na zachód kosmopolitycznym Kijowie, który skutkiem już swego położenia pogranicznego wśród kilku narodowości, zgromadził u siebie oprócz miejscowego ruskiego żywiołu coraz zwiększającą się ludność polską, inteligencję moskiewską, a jeszcze bardziej niemiecką. Napotkać tu można przedstawicieli i innych plemion słowiańskich, nie mówiąc już o napływającej pomimo wszelkich przeszkód, kupczącej ludności żydowskiej, do której rąk przechodzi coraz bardziej handel od chrześcijan.

Z Izby sądowej.

(Opieka sierocińska).

W toku dalszej rozprawy dr. Hryszkiewicz przed dr. Dubanowiczem odczytał sędzia całe stopy wyroków, rekursów, podań, i ponownych orzeczeń, które kolejno to do sądów wpływały to wychodziły z ekspedytyw sądowych i spadały na głowy stron wojujących: doktora Dubanowicza, który gwałtem chciał męczenną usunąć od opieki nad małoletnim p. sp. Geschöpfów, i męczenną, który rekami i nogami tej opieki się trzymał.

Szczególniej zaś głowa męczenną była w opałach, albowiem kolejno wszystkie instancje przyznawały, jakkolwiek nieuzupełnia, to przecież w znacznej mierze rację rozumnym zarzutom przez dr. Dubanowicza podniesionym przeciw opiece *par force* dr. Hryszkiewicza. Jeżeli zaś dr. Hryszkiewicz utrzymywał się w toku procesu przy opiece tak żarliwie nad trumnami rozciągniętej, zawiadzczał to sprawozdaniu komisarza sądowego na korzyść opiekuna opiewającego, najwięcej zaś zeznaniem małoletniego Franciszka Geschöpfów, który w brew całej rodzinie trzymał zawsze stronę opiekuna w procesie i na jego korzyść zeznawał.

Nawiąsem wtrącić potrzeba, że Franciszek Geschöpf zmarł przed dojściem do pełnoletności.

Nareszcie jednak — wszystko ma swój koniec — sąd apelacyjny usunął dr. Hryszkiewicza od opieki, uznając, że zarzuty przeciw niemu podniesione są „nie bezasadne.“ Wprawdzie, powiada dalej wyrok apelacyjny, dr. Hryszkiewicz był zwolniony od składania rachunków; był przecież obowiązany przy końcu każdego roku, przedłożyć wykaz majątkowego stanu, czego nie zrobił. Dziwi się wreszcie apelacja — nie myl! — jak mógł dr. Hryszkiewicz zatrącić notatki swoje i założone księgi interesu Geschöpfów, i orzeka, że taka opieka i taka administracja usuwa się z pod kontroli sądu.

Obronca oskarżonego, dr. Jackowski, prosił jeszcze o odczytanie rekursu dr. Hryszkiewicza do najw. trybunału przeciw powyższemu orzeczeniu.

Dr. Błażejowski, zastępca dr. Hryszkiewicza, sprzeciwia się tej prośbie, albowiem dr. Hryszkiewicz nie występuje tu w roli oskarżonego ani świadka.

— Ale chodzi o wyjaśnienie — odpiera dr. Jackowski — dlaczego pan męczenną upierał się przy opiece.

— Każdy jurysta upierałby się — powiada jurysta dr. Błażejowski. — I pan upierał byś się także.

— O! za pozwoleniem — odrzuca dr. Jackowski. — Zrzuciliśmy się natychmiast z opieki, gdyby mi najbliższy zrobiono zarzut.

Po tej naucającej rozmowie, która stanowi niejako *pointe* całego procesu, sędzia dalej odczytywał akta. Treść ich nie przedstawia żadnego głębszego interesu dla szerszej publiczności, a tylko jedna historia, historia z trumnami, która przecież każdego śmiertelnika obchodzić musi, jest ciekawsza. Wypływa bowiem z aktów i twierdzi to obrona z całą pewnością, że dr. Hryszkiewicz, zawarwszy układ z wiedeńską firmą *Entreprise de pompe funebre*, na własny rachunek sprowadził trumny metalowe do Lwowa, na własny rachunek zbywał je tutaj, ale składował je w lokalu firmy Geschöpfów, i koszt przewozu odrzucał na rachunek firmy. Zsprzedaży trumien jest podobno znaczny zysk; na jednej, jak w sądzie przytaczano, można zarobić 20 do 30 zlr., zwykle 30 prc. Owóż wywodzi obrona, iż dr. Hryszkiewicz sprzedając trumny początkowo pod firmą Geschöpfów, i ciągnąc ztąd znaczne zyski, dopiero w ostatniej chwili, nie chcąc w dochodach firmy umieścić tak znacznej rubryki, powiadził, że na własny rachunek, pod własną firmą ten interes prowadził. Czy to się, z drugiej strony rzecz biorąc, zgadza z tak wysocę poważanym zajęciem, jak adwokatura, oto jest pytanie, które zadała wczoraj wobec sądu publicznie obrona dr. Dubanowicza.

Po odczytaniu wszystkich aktów, odrzucił sędzia wniosek obrony o przesłuchanie rozmaitych świadków, którzyby dowiedzieli, że dochody w interesie Geschöpfów były znacznie większe aniżeli je, celem zwolnienia się od składania rachunków, podał dr. Hryszkiewicz przed sądem. Podstawą dla sądu bowiem mogłyby być tylko księgi rachunkowe, których niema niestety.

Jednego tylko świadka dopnił sędzia, pania Felicję z Geschöpfów w Dubanowiczów, która pod przysięgą zeznała, że odebrała wprawdzie do rąk własnych rzeczy pozostałe po s. p. matce Emilii, jako to srebra, suknie i bieliznę, i podpisała na nie rebra. Później kazał jednak dr. Hryszkiewicz s. p. Franciszkowi, bratu pani Felicji, rzeczy te jej odebrać i spieniężyć. Co brat uczyniłszy, 100 zł. z tej manipulacji otrzymał dr. Hryszkiewiczowi do rąk własnych oddał.

Jeszcze jedno zeznała pani Dubanowiczowa. Oto raz — powiada — byłem z bratem na omentarzu. S. p. brat użalał się mocno na dr. Hryszkiewicza, a wśród płaczu u grubu matki wyznał, iż wie, że go dr. Hr. „oszukiwał“ — ale na to poradzić nie można. Rzekł także wówczas, że książki (rachunkowe) są, i jak będzie potrzeba, znajdzie je.

— No, zanawadź sędzia, potrzeba jest, ale książki nie ma!..

Ten epizod zamknął postępowanie dowodowe. Sędzia odczytał je do soboty, w którym to dniu o godzinie 3. popołudniu rozpoczęła się ostateczne wywody stron i zapadnie wyrok, czy dr. Dubanowicz winnym jest czy nie obrażać, popełnionej przez to, iż dr. Hryszkiewiczowi w podaniu do sądu wniesionem, rozmaite czynił zarzuty.

Kronika miejscowa i zamiejscowa.

Dnia 20 Marca

* Stan powietrza od wczoraj nie uległ zmianie; pogoda, ciepło, termometr wskazuje w południe 8 stopni ciepła.

* Repertuar teatralny. Dzisiaj w czwartek d. 20. marca dawno niegrana: „Podróż do Afryki“ opera komizna z 3 aktach Souppego. W głównych rolach występują panie Skalska, Bocskan, Kasprołowiczowa; pp. Myszkowski, Alma, Fontana i inni.

Jutro w piątek d. 21. marca, na dochód sympatycznego artysty, Marcellego Zbońskiego po raz pierwszy „Samobójstwo“ (*Il suicidio*), komedia w 5 aktach, w włoskiej, Pawła Ferrari.

Galina Chamout, która powtórnie dawa szereg przedstawień w Wiedniu z wielkim powodzeniem — zawiązała dyr teatru, iż 4. kwietnia przybędzie do Lwowa, a dnia następnego wystąpi pierwszy raz w „Knglarce“ potem w „Rozwiedmy się“ i „Margrabice“ Sprzedaż biletów a bonamentowych w kasie teatralnej na występy Towarzystwa francuskiego jest nadzwyczajna.

* Instynkt mas Dziś od rana wystawę kęsgarni Seyfartha i Czajkowskiego obiegają tłumy kucharzy, woźniców, doróżkarzy i w ogóle indywiduów z najniższej klasy ludności, zęzonych olbrzymim plakatem przedstawiającym — Hngona Schenka, jego wapolników i ofiary. Wśród natłoku tego, tamującego komunikację na głównym pasażu, toczą się ciągle dyskusje na temat okropnych zbrodni, które to rozmowy stanowią niezwykle daleko idące wyrostki nierobów, małych piek-poczeków i dźwięcz-patyczek, jak to po ożywionych twarzach ich widać. W konsekwencji będzie to pokarm duchowy na długo dla mózgowanej niezem innym nie sąjących, a kto wie, czy wśród tego gęstego posiewu Schenkowskich pomysłów, w szczegółach i stokrót potworniej przeobrazonych, choć jedno ziarno nie znajdzie urodzajnej gleby... Ale gdyby i tak nie było, nie możemy być za pobudzeniem najbliższych instynktów mas, przez nawodzenie im ciągle na oczy historii potwornych zbrodni, — i dla tego nie pochwalamy wystawy, która jest sposobem, że wspomniana firma księgarska samiera wydać proces Hngona Schenka. Dość go było i jest jeszcze w rozmaitych dziennikach, a niechomy jest esencja wynaturzonego dowcipu Schenka i brutalności jego towarzyszy mordców, były biblią dla tłumów, w których rozmaitemi sposobami, jak np. i przez ów plakat, podnieca się sztucznie ciekawość takich rzeszy.

* Sprawa Kraszewskiego. Streszczenie w *Berl. Bira. Cour.*, w rubryce plotek miejskich, akt oskarżenia przeciw Kraszewskiemu, jak się okazuje, był raczej fantazją reporterską, niż dokumentem śledczym.

Kraszewski wystosował do *Kur. Poz.*, który dał się wycisnąć w pole gazecie berlińskiej, list zapewniający, iż owa treść aktu jest niedokładną i

zupełnie mylnie daje wyobrażenie o właściwym akcie, gdyż na karb szanowanego jubilata kładzie to, co wcale się nie tyczy jego, lecz Hentcha.

„Nie proś jest aprostowywać“, pisze Kraszewski, ale prosiliby teraz, jak zawsze, nie przyjmować pogłosek i wieści, które berlińskie i inne niemieckie pisma lekomyślnie ogłaszają.

* Jakis przedsięwzięcia zgłosił się do krajowej Rady szkolnej z ofertą, iż pragnie dla szkół i szkolek dźwieszać w całym kraju, dawac na spłatę ratami maszyn do szycia. Jestto myśl bardzo szczęśliwa, ale naszem zdaniem należałoby przypuścić więcej firm do konkurencji. Są bowiem maszyny do szycia rozmaitej konstrukcji, i — rozmaitej dobroci. Należy z tych rozmaitych wybrać najlepszą i najtrwalszą, i to może być tylko załatwieniem oferty owego przedsięwzięcia.

* Wieczorek wokalo-muzyczny. Staraniem uczniów szkoły realnej, odbył się w tejże szkole wieczorek wokalo-muzyczny w sobotę d. 15. b. m. na cześć Jana Kochanowskiego. Uroczysty ten obchód odbył się w sali gimnastycznej przystrojonej wieńcami zielonemi i licznemi medalionami sławnych męzów, wśród których mieścił się medalion Jana Kochanowskiego, ozdobiony monogramem tegoż.

Pan Lewiński uczeń 7. klasy we wstępem przemówieniem objaśniwszy cel i zadanie wieczorku wykonał zaślęgi Jana Kochanowskiego około literatury polskiej. Chór odpowiedział pod dyktando p. prof. Szatkowskiego utwór Beethowena „Nieszpory“, następnie zaś Jarekiego „Poehód kozaków“. — P. Issay uczeń 5. klasy odegrał na fortepianie „Polonez“ Chopina, odegraniem zaś „Rapsodu nr. 6“ Liszta wydatnił swą technikę. Pan Zieliński uczeń 7. klasy zachwylił obecnych oddeklamowaniem „Koncertu Jankielka“ przy akompaniamencie fortepianu i „Marsza pogrzebowego“ Ujejskiego. Umiejętne głosem swym widać, oddał nadspodziewanie dobrze wszelkie piękności tych utworów, każda myśl, każde słowo ważniejsze, doskonale było zrozumiane i wypowiedziane.

Pan Wollman znany młody wiolonczelista odegrał „Mazurka“ Wieniawskiego. P. Dziubiński odegrał bardzo dobrze na flecie „Polonez“ Gulla“ Poppe, a p. Kisela okazał się dość biegłym skrzypkiem. Między częścią pierwszą tego popisu, odegrała młodzież bardzo ładnie akt I. „Do ożywoć“ Fredry.

Wieczorek zakończył p. prof. Waliński. — Słuchacze, składający się po większej części z rodziców ikrewnych uczniów, nie szczędzili słów uznania dla młodzieży, szanującej pamięć zasłużonych ojczystej literaturze męzów.

* Królówskie nazwiska. We wsi Kępy w Królestwie żyją dwaj — „królówk“ polscy. *Kury. Poranny* donosi bowiem, że w tych dniach niejaki Piotr Paast sprzedał osadę swoją włościańską Kazimierzowi Jagielli.

* XVI. Walne zgromadzenie Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie, stowarz. zar. z nieogr. por. ustanowiło dnia 16. marca b. r. dywidende od udziałów za r. 1883 w wysokości po 6%, od sta, której wypłata nastąpi w mył postanowien §. 78 statutu w ciągu miesiąca kwietnia b. r. — Nie podniesiona w tym czasie dywidenda dopłaćca została do udziałów członków, o ile takowe najwyższej kwoty 1000 zlr. nie przekroczyły, zaś dywidenda od pełnych udziałów (po 1000 zlr.) niepodniesiona w terminie powyższym, przeniesiona zostanie dnia 1. maja b. r. na osobisty rachunek członka.

* Kolej Czerniowiecka wprowadza od 1. kwietnia 1884 bardzo wygodne i dla często podróżujących jaszdy ułatwiający zarządzenie, o czem z uznaniem dla zarząd donosimy. Od tego dnia wy dawane będą roczne abonamentowe bilety po bardzo zniżonych cenach tak do przejazdu na całej linii jak też między pojedynczemi stacjami.

* Z Kół literackiego Wydział „Kół literackiego“ prosił nas o zawiadomienie, że bilety na uroczyste przedstawienie „Odra przy piost w greckich“ mające się odbyć w teatrze w dniu 24. marca t. j. w poniedziałek, są już od dziś do nabycia w księgarni Gubrynowicza i Schmidta.

* Harmonia. Dla członków Tow. Harmonia odbędzie się d. 22. marca w sobotę o 7. godzinie wieczór w sali kasyna miejskiego produkcja muzyki orkiestrowej Harmonii. Bilety wstępu otrzymał waga członkowie w lokalu Tow. ul. Blacharska 1. 8 od 10. do 12. godziny rana i od 3. do 6. popołudnia.

* W Krakowie we wtorek odbył się w kościele ks. Karłowicza na Plasku ślub p. Aleksandra Pod wyższych, artysty teatru krakowskiego z panną Emilią Knapczyńską, artystką teatru krak. Podczas ślubu grała w kościele orkiestra krakowska pod dyktando p. Wrońskiego. Publiczność składała się przeważnie z artystów i artystek sceny krakowskiej jakoteż muzyków, literatów, przyjaciół i znajomych pana młodego.

* Ignacy Domejko, towarzysz i przyjaciel Mieczkiewicza, który głęboką wiedzą swoją wstawił inię polskie na drugiej półkuli świata, powraca wreszcie do ojczyzny po pięćdziesięciu kilku latach nieobecności. Tęsknota za rodzinnym krajem nieopiera się sędziwego uzonego i patrzył do tej chwili. Przyjazd jego spodziewanym jest przy końcu czerwca b. r.

* De la Roche w Warszawie. Zaakomity artysta Bargtheatru bawił jakiś czas w syrenim gronie. Jden z ówczesnych dzielników taką o nim pozostał notatkę w swoich *Silva rerum*:

„De la Roche“ przybył tu ze Lwowa i nieźle umie po polsku. Jest on namiętnym zwolennikiem i snawcą sztuki i zachwycony był naszymi aktorami. Wojko nasze też podobało mu się bardzo i żywi silne postanowienie zapisania się do szeregów. Ale co na to powiedzą w Berlinie?..“

Jak wiadomo, rząd Królestwa Polskiego ofiarował De la Roche'owi rangę oficerską, ten jednak rozmyślił się tymczasem i pojechał na góścinie występy do Królewca.

* Emancypantka czy Amerykanka? W tych dniach przesyłał do Warszawy około 6000 sztuk 2. z południa szły dwie bardzo przyswoicie wyglądające damy: starsza i młodszą. Ta ostatnia trzymała w drobnej i pięknie „ugantowanej“ rączce... papierosa... a gdy z przeciwej strony alei nadzedeł ku nim jakiś podłyty już jegomość z zapalonem cygarem, zatrzymała go... poprosiła o ogień. Poważny jegomość żądania temu zadość uczynił, długo jednak potem poglądał za oddalającą się damą, jakby nie mogąc wyjść z podziwienia. Czy była to Amerykanka z jakąś „do towarzysza damą“, czy też tylko emancypantka warszawska z równie wywołaną mamą?

* Z Nizy otrzymujemy wiadomość, iż w tych dniach założony tam został kamień węgielny pod willa prywatną zionka naszego p. Pawła Zienkiewicza, dyrektora miejscowej filii paryskiego „Crédit foncier“. Plan wili nakreślił i prowadzi budowę inny nasz ziomek p. L. Dński, budowniczy od lat 20-tu zamieszkały w Nizy. W kamieniu wyległym umieszczono skrzynkę ołowianą, zawierającą, oprócz pamiątkowego pergaminu, garstkę ziemi i soli polskiej, kilka monet i numer *Kur. War.* z dnia 5-go b. m. Właściciel wili, pan Paweł

Zienkiewicz, urodzony we Francji, jest synem Leona, znanego w piśmiennictwie pod pseudonimami Lacha z Lachów i Pasonki.

* Bióro Komitetu „Wydawnictwa dziełek ludowych“ z dniam 15. marca b. r. przeniesione zostało z dotąd szanowanego lokalu (przy ulicy Kopernika 1. 9.) do mieszkania przy ulicy Czarnieckiego 1. 1.

* Muzeum sakladu nar. im. Ossolińskich otwarte w niedzielę — prócz świąt od godz. 9. do 1. Nadto we wtorek i piątek popołudniu od 3. do 5. dla młodzieży szkolnej. — Wstęp bezpłatny.

* Muzeum przemysłowe w ratuszu otwarto od godz. 9. do 6.; w poniedziałek 50 ct. w inne dni 80 ct.

* Muzeum im. Działuszyckich otwarte dla publiczności: w niedziele od 10. do 1., w środę i sobotę od godz. 11. do 3.

* Jutro w piątek: św. Benedykta; — 40 mna. z Saby.

* Wiadomości policyjne z d. 19. marca b. r. Skradziono pod 1. ul. Arsenalska p. A. S. zimowy palto czarne z króciastą granatową podszewką i cygarniczką paskową; z samkniętej budki przy budowli kamienicy przy ulicy Krakiechich waga wodna, dwa żelazka do prasowania mosiężne na dusze, siekiere, duto i sznur; dnia 14. b. m. młody Lwowiec a Winnikami z wozu szluczkę płótna cienkiego, welnianę popielatę materji na suknię, 6 lokci kamizurki ołwiowego, półtora łokcia szkolkiej materji, koronkę białą, haczkową itp. na szkołę pani M. Michalewskiej.

Aresztowano Edwarda Frömla, Karola Tasa i Szymona Deadora, za kradzież mydła war. 100 zł.; Lejba Arkałowicza z Odesy jako poszukiwanego za kradzież; Jana Mykityna przy kradzieży butów; Gabriela i Jana Berdowski jako sprawców kradzieży, popełnionej przed kilku dniami w towarzysztwie Stefana Chillińskiego u notownika p. Dunikowskiego; Wasyla Andrzeja i Onufrego Marszałka za kradzież bielizny pod 1. 119 Zniesienie.

Znalezione dziś z rana na placu Marjańskim złoty koleczyk formy półkulięjczy.

Zgubiono kartkę zastaw. 1. 52320 Zakładu zastaw. na zegarek złoty z łańcuszkiem za 13 zł. zastawiony; pan Horda Grzegorz sgnbił na placu Krakowskim srebrny zegarek anker kryty na 15 kamieni z srebrną wewnątrz kopertą, na dolnej kopercie są wygrawerowane dwie osoby męzczyzna i kobieta i srebrny łańcuszek z talarem z r. 1844 wart. 31 zł.

* Borszczów. Jakim sposobem dodatki gminne przy podatkach opłacane w c. k. urzędach podatkowych na szkołę gmin defraudowane być mogą — tudzież w jak nielegalny sposób z pokrywieniem clemnego ludu należytosci skarbowe sologone bywają — raczą pp. naczelny gmin, prezesowie Rad powiatowych i w ogóle wszyscy, którzy ludem się opiekują — powziąć do wiadomości, a zarazem użyć na przestrzeg fakta następującego:

Urządnik c. k. urzędu podatkowego, któremu likwidatura dodatków gminnych poruczoną była porozumiewa się z pisarzem gminnym, likwidował te dodatki gminne tak, że gminom o znacznym budżecie część tych dodatków umował i takową gminie, z której pisarzem się porozumiał, po nad jej budżet dodawał; następnie zostawała ta część dodatków przez pisarza za kwitami podnoszoną i pomiędzy nim i urzędnikiem dzieloną. W ten sposób były wypłacane dodatki pokryte kwitami gminy, której te dodatki się nie należały, zaś gminy, którym te dodatki wypłać należało szkołę poniosły — bo urząd podatkowy wszystkie dodatki jakie w pewnym czasie wypłynęły — wypyłał — więc dla gmin tych w kasie nie pozostało — a dochody w ogólnej sumie dodatków przy samknięciu rachunków za ten pewien czas odpowiadały rozchodowi — kwitami pokrytym zupełnie. Taka defraudacja tylko w tym urzędzie ndawać się może, w którym przy braku nadzoru nad urzędnikami i nieudolności nadzorującego nadto dla każdej gminy z osobna bieżącego rachunku się nieprowadzi i gdzie likwidator na podstawie notatek swoich likwidację przeprowadza. Jeżeli więc w którym urzędzie podatkowym podobnie jak w Borszczowie księżki na prowadzenie rachunku bieżącego dla każdej gminy osobna nie ma — tam należałoby takową dla przeczności sprawić i nie spuszczać się na skontrolną przeprowadzaną bez takiej księżki — bo takie skontrolną przy nieudolności skontrolującego nie nie wykryją.

W sposób wyżej naprowadzony została w tut. urzędzie znana suma przeszło 1000 str. wynosząca defraudowana. Ta defraudacja dopiero po badaniu przyczyn dla czego gminy o znacznych budżetach ledwie niedobory wykazują — spostrzeżli wydział Rady powiatowej i na jego doniesienie zarządziło prezydium c. k. dyrekcji skar. krajowej dochodzenie, które tut. starostwie przeprowadza. — Dziwnem jest w tej sprawie, że defraudant umknął pomimo, że było dosyć czasu do ich przyrzeczenia, bowiem urzędnik — defraudant po przyznaniu się do czynu przed swoimi przełożonymi — urzędował jeszcze kilka godzin i następując dopiero po upływie co najmniej 10 godzin od chwili przyznania się z Borszczowa się wydal — a co dziwniejszem jeszcze, że obecnie sologą urząd podatkowy w gminach, których defraudant był pisarzem, podatek z c. k. urzędów, aby dołoty pokryć — pomimo, że jeszcze nie skonstatowano, czy gmina jako taka czy tylko pisarz i poborca gminni do swrotu defraudowanych dodatków będą obowiązani.

Ale u nas wszystko możliwe: i tak przeprowadzają za należytosci skarbowe egzekucje i sekwestracje u osób, którym wezwania płatniczego niedoręczono i które to osoby bez tych przyjemności byłyby się obeszły, gdyby do zapłaty wezwane były, ale co tam urząd do obedił, na co komu wezwania płatnicze posłać, wszak każdy wie, że trzeba płacić, a więc urząd myśli, że grzeszono wyrządza temu, komu bez wezwania egzekutora na kark szło bez poprzedniego wezwania, za którą to grzeszono i procenta zwłoki i kosztą egz kucji sąplacić potrzeba. Dla czego urząd bez poprzedniego wezwania wbrew wszelkim ustawom należytosci skarbowe, jak należytosci przesyła od epadku itp. egzekwuje, trudno zgadnąć, bo przepiów na takie postępowanie nie ma.

Nadto u nas przeprowadzają straszny skarbowski nawet licytacje realności, jako w Zoniaczu się stało, a dzieje się to wszystko tak sobie *brevi manu* dla sprężystości działania.

Ważniejszą bo nietyko nasz powiat ale cały kraj obchodzić mogącą sprawą, jest śledstwo toczące się w tut. starostwie z powodu przemycania wólow. W sprawie tej winna prokuratura państwa wkroczyć jako zbyt ważną. Oto przed kilkoma dniami urzędnik koncepcyowy starostwa zakwestjonował stado wólow przez żydów do Korolówi sprawadzone. Wszelkie ustawy i przepisy nie mogą przemycaniu tany polozyć, nawet kary zagrożone żydów od przemycnictwa nie powstrzymują, ale bo też nasze żydki są sprytne w obejściu ustawy, rozumują bowiem, że w tym wypadku nic im się stać nie może, bo mają na te woły paszporty a chociaż

